

Вітаємо ювілярів!

ДО 80-РІЧЧЯ РІВИ ЙОНІВНИ ВЕТШТЕЙН

25 грудня 1992 року виповнюється 80 років Ріві Йонівні Ветштейн, учасниці Великої Вітчизняної війни, спеціалісту з античної археології, а нині пенсіонерці. Вона народилась у сім'ї службовців в м. Брусиліві Коростишівського р-ну Житомирської обл. 1918 р. її родина переїхала до Києва, де вона закінчила неповну середню школу і ФЗУ. З 1931 по 1934 рік Ріва Йонівна працювала свердляркою на заводі «Арсенал», одночасно навчаючись на вечірньому робфаці.

1934 р. Ріва Йонівна Ветштейн стала студенткою історичного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка і навчалась на одному курсі з Є. В. Махно, А. Ш. Фурманською, Д. І. Бліфельдом, Ф. М. Штітєльманом. У 1939 р. вона з відзнакою закінчила університет і була прийнята асистентом скіфо-античного відділу Інституту археології АН УРСР.

Війна зруйнувала всі плани і на досить тривалий час відірвала Ріву Йонівну від археології. Разом з сім'єю вона евакуювалась в м. Воткінськ Удмуртської АРСР, де до літа 1943 р. викладала історію в середній школі, а потім стала медсестрою евакогоспітала № 2941. Разом з госпіталем, у складі Другого Українського фронту, Р. Й. Ветштейн брала участь у звільненні території України, Румунії та Угорщини. У липні 1945 р. старша медсестра евакогоспітала Р. Й. Ветштейн була нагороджена медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій

Вітчизняній війні». В лютому 1946 р., демобілізувавшись із армії в чині молодшого лейтенанта медслужби, Р. Й. Ветштейн повернулася до Києва і з 1 березня 1946 р. була поновлена на роботі в Інституті археології АН УРСР як молодший науковий співробітник відділу скіфо-античної археології.

У період боротьби з космополітизмом (1951 р.) Р. Й. Ветштейн було звільнено з посади штатного співробітника і прийнято тимчасово за трудовою угодою як начальника загону в складі Гаврилівської експедиції. Протягом подальших двох років вона працювала на договірних началах в різних експедиціях Інституту археології: Гаврилівській, Любимівській, Білгород-Дністровській та Золото-Балківській.

Наприкінці 1953 р. у Відділі Суспільних наук АН УРСР Р. Й. Ветштейн захистила кандидатську дисертацію на тему: «Керамічне виробництво Ольвії перших століть нашої ери». З 1954 до весни 1956 р. вона працювала на посаді молодшого наукового співробітника в заповіднику «Ольвія», а потім повернулася до Києва і протягом семи років перебувала на різних посадах: поза-

штатним лектором Республіканського екскурсійного бюро, методистом дитячої туристичної станції, методистом Будинку народної творчості, готувала до друку методичні розробки для Київського історичного музею, а в літній період займалась археологічними розкопками (Білгород-Дністровська, Салтівська, Кочетківська, Кировська експедиції). І тільки у 1963 р. вона знову стала молодшим науковим співробітником відділу скіфо-античної археології.

Р. Й. Ветштейн автор багатьох друкованих праць, присвячених дослідженню різних видів ольвійського гончарного виробництва, в тому числі будівельних керамічних матеріалів. Їй належить перша публікація глиняних форм для виготовлення теракотових статуєток ольвійськими коропластами, виявлення окремих категорій місцевого посуду і відкриття гончарної печі. Її ученицями були: А. С. Русяєва та В. В. Крапівіна. Для другого тому «Археології Української РСР» Р. Й. Ветштейн написала розділ, присвячений місцевій античній гончарній кераміці¹.

Протягом кількох років у складі Ольвійської археологічної експедиції Р. Й. Ветштейн вела розкопки в районі римської цитаделі Ольвії. В результаті цих робіт було відкрито залишки римського преторія і велику кількість різноманітних знахідок, які значно поглибили джерельну базу для вивчення історії і матеріальної культури цього міста у перші століття нової ери.

¹ *Археологія Української РСР.* — К., 1971. — Т. 2. — С. 399—417.

ДО 75-РІЧЧЯ ЕЛЛИ ІСАКІВНИ СОЛОМОНИК

Виповнилось 75 років з дня народження і понад 50 років наукової діяльності видатного вченого, професора, доктора історичних наук — Елли Ісаківни Соломоник.

Народилась вона 29 травня (11 червня) 1917 р. у місті Єкатеринбурзі. Після закінчення школи, у 1936 р., Е. І. Соломоник вступила до Ленінградського університету, який закінчила з дипломом першого ступеня у 1941 р. У цьому ж році в «Учених записках ЛГУ» була опублікована її перша наукова праця «Кир Младший». Кафедра древньої історії вузу рекомендувала свою випускницю в аспірантуру, але війна стала на заваді і вона одержала призначення на роботу в Удмуртську АРСР, де й пропрацювала всі воєнні роки викладачем історії середньої школи, педучилища і технікуму в м. Сарапул; одночасно читала лекції з давньої історії на курсах підготовки вчителів.

У 1945—1948 рр. їй вдалось продовжити освіту в аспірантурі у С. Я. Лур'є, якого Е. І. Соломоник по праву вважає своїм учителем. 1948 р. вона захистила кандидатську дисертацію на тему «Ксенофонт, Кир Младший и Лисандр как предшественники эллинизма», після чого була направлена на роботу у Відділ історії і археології Кримського філіалу АН СРСР, який з 1956 р. став Відділом античної і середньовічної археології Криму Інституту археології АН УРСР. Вся подальша діяльність ученого, до

